

Eenvoud

Met veel plezier heb ik niet al te moeilijke werkjes geschreven voor een verscheidenheid aan instrumenten. Eenvoudige composities. Althans, zo ogen ze. En ze zijn makkelijk om te spelen.

Maar echt eenvoudig geschreven zijn ze niet allemaal. Hier en daar heb ik nogal slinkse wegen bewandeld - ik mag wel wat plezier hebben, als ik iets componeer ter leering ende vermaeck.

Ik ben er ooit op het conservatorium mee begonnen. Het was nogal in de mode om meteen in de eerste maat al te laten horen hoe vreselijk knap je bent. Dat inspireerde mij tot het schrijven van eenvoudige werken die ogenschijnlijk traditioneel harmonisch waren.

De meester trapte er niet in. Hoogstens glimlachte hij een keer, maar ik heb een medestudent werkelijk naar zijn voorhoofd zien grijpen uit pure ergernis, omdat hij van mening was dat ik doelbewust mijn ontwikkeling als componist saboteerde. Of frustreerde, dat ben ik vergeten.

Uiteraard wist ik wat ik deed. De werkjes van toen en die van nu zijn soms traditioneel harmonisch om de simpele reden dat me niets te binnen wilde schieten dat beter zou klinken. Toegegeven, af en toe heb ik haast en dan is componeren gewoon routine. Maar ook ontstaan er originele werken.

De moderniteit van een compositie wordt doorgaans afgemeten aan de gecompliceerdheid. Dat op zich is voor mij al een reden om er niet aan mee te doen. Ik laat me namelijk niet meten.

Helaas leidt mijn werkwijze nog steeds tot misverstanden. De ogenschijnlijke eenvoud valt niet licht te imiteren, zoals menig amateur heeft moeten ervaren. Het is trouwens niet verstandig om de stijl van een componist na te apen. Als scheppend kunstenaar heb je je innerlijk nodig. Aangezien we allemaal verschillend zijn, is het origineel onbereikbaar voor de ander.

Ik beschouw Satie als een genie. Toen men de oude harmonie, die steeds ingewikkelder geworden was, wilde vervangen door een nieuw, maar minstens zo gecompliceerd systeem, had hij het benul om vernieuwing te zoeken in de eenvoud. Dat was een geniale gedachte.

Door de ijver waarmee knappe koppen begin twintigste eeuw alternatieven zochten voor de in hun ogen uitgekauwde harmonie, zagen zij het meest voor de hand liggende over het hoofd. De gezocht ingewikkelde atonale, en later seriële muziek is dan ook typisch voor de Duitse school. Ofschoon Arnold Schönberg geen Duitser was, beschikte hij over dezelfde lachwekkende ernst.

Niet dat ik dol ben op de Fransen, maar hun oppervlakkigheid en joie de vivre redde hen wel van een vruchteloze zoektocht naar de heilige graal. Ik ruil daarom met genoegen al het atonale werk van Schönberg voor een enkele Gymnopedie van Satie.

Menig beginnend componist trekt zich op aan eenvoudig werk van een ervaren componist. Dat is begrijpelijk, maar geloof u mij, als ik u zeg dat het schrijven van een serieel werk eenvoudiger is. U hoeft slechts de regels toe te passen. Een serieel werk kunt u nog wel schrijven als u doof bent.

Eenvoud kan soms behoorlijk gecompliceerd zijn. De partituur van een serieel werk lijkt slechts ingewikkeld. Wel is een dergelijk werk veelal moeilijk om te spelen, maar dat zegt niets over de inhoud. Volslagen onbenullige muziek voor virtuozen kennen we al sedert de 19de eeuw.

Componeer daarom vanuit uw hart en schaam u niet voor eenvoud. Maar dan wel *uw* eenvoud.